

בש"פ 4342/15 - מדינת ישראל נגד מונדר בדיר

בבית המשפט העליון

בש"פ 4342/15

לפני: כבוד השופט ס' ג'ובראן

המבקשת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: מונדר בדיר

בקשה להארכת מעצר שמינית לפי סעיף 62 לחוק סדר
הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים),
התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: ח' בתמוז התשע"ה (25.6.2015)
בשם המבקשת: עו"ד יורם הירשברג

בשם המשיב: עו"ד בנימין נהרי; עו"ד שוש חיון

החלטה

1. בקשה שמינית להארכת מעצר מעבר לתשעה חודשים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), להארכת מעצרו של המשיב בתשעים יום החל מיום 6.7.2015 או עד למתן פסק דין בת"פ 42349-02-13 בבית משפט השלום בפתח תקווה, לפי המוקדם.

כתב האישום

2. נגד המשיב הוגש כתב אישום הכולל חמישה אישומים המייחסים לו עבירות של ניכוי מס תשומות שלא כדין, עבירה לפי סעיף 117(ב)(5) בנסיבות סעיף 117(ב)(3) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: חוק המע"מ) ניהול רשומות כוזבות, עבירה לפי סעיף 220(4) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: פקודת מס הכנסה); ניהול רשומות כוזבות, עבירה לפי סעיף 117(ב)(6) לחוק המע"מ; שימוש במרמה כדי להתחמק ממס, עבירה לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה; קבלת דבר במרמה, עבירה לפי סעיף 415 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); רישום כוזב במסמכי תאגיד, עבירה לפי סעיף 423 לחוק העונשין; שיבוש מהלכי משפט, עבירה לפי סעיף 244 לחוק העונשין; שימוש במרמה או תחבולה במטרה להתחמק ממס, עבירה לפי סעיף 117(ב)(8) לחוק המע"מ; שידול לשבועת שקר, עבירה לפי סעיף 239 לחוק העונשין בצירוף סעיף 30 לחוק העונשין; העלבת עובד ציבור, עבירה לפי סעיף 288 לחוק העונשין; ותקיפת עובד ציבור, עבירה לפי סעיף 382א(ב) לחוק העונשין.

3. על פי עובדות כתב האישום, המשיב, נאשמת 2 ונאשם 3 היו מנהלים פעילים, במועדים הרלוונטיים לכתב האישום, בנאשמת 4 - חברה פרטית מוגבלת במניות שהתאגדה בישראל (להלן חברת תזקיקים).

4. על פי המתואר באישום הראשון, מחודש מאי בשנת 2011 ועד חודש דצמבר בשנת 2012 כללו המשיב והנאשמים, בספרי חברת תזקיקים, 97 חשבוניות פיקטיביות על שם ארבע חברות דלקים שונות (להלן: חברות הדלקים). חשבוניות אלו הוצאו בגין דלקים אשר כביכול נרכשו על ידי חברת תזקיקים אף על פי שבינה לבין חברות הדלקים לא בוצעה כל עסקה. סכומן הכולל של החשבוניות הפיקטיביות עמד על 190,626,383 ש"ח. במטרה להתחמק מתשלום מע"מ, ניכו הנאשמים את מס התשומות הכלול בחשבוניות הפיקטיביות, בדיווחיה התקופתיים של חברת תזקיקים למנהל מס ערך מוסף, וכך שלשלו לכיסם 26,661,640 ש"ח.

5. על פי המתואר באישום השני, לאחר שהמשיב נחקר על העבירות המתוארות באישום הראשון הוא ביצע מספר פעולות שנועדו לשבש את החקירה בעניינו. המשיב הוציא תעודות משלוח כוזבות לפיהן חברת תזקיקים סיפקה דלקים לחברה בשם "דבי אנרגיה והובלה בע"מ" (להלן: חברת דבי). ביום 27.9.2012 הגישה חברת תזקיקים בקשה לפירוק חברת דבי לבית המשפט המחוזי בתל אביב (פר"ק 53134-09-12), בה היא טענה כי חברת דבי רכשה ממנה דלקים בסך 112,935,158 ש"ח אך לא שילמה בגינם. עוד טענה חברת תזקיקים כי חברת דבי הינה חדלת פירעון. המשיב שידל את נאשמת 2 לערוך תצהיר כוזב לפיו חברת תזקיקים מכרה דלקים לחברת דבי, בגינם נוצר החוב מושא בקשת הפירוק. בנוסף שידל המשיב את אחד מעובדיה של חברת דבי להגיש תצהיר כוזב המאשר כי חברת תזקיקים מכרה דלק לחברת דבי. המשיב צירף את התצהירים הכוזבים לבקשת הפירוק. המשיב קיבל לבסוף תצהיר כוזב גם מהמנהל והבעלים של חברת דבי בו הוא מאשר שדבי רכשה דלק מחברת תזקיקים. על בסיס התצהירים הכוזבים והסכמתו של מנהל חברת דבי קיבל בית המשפט המחוזי את בקשת הפירוק. לאחר אישור הפירוק רשם המשיב 15 חשבוניות זיכוי כוזבות, בגין הדלקים שחברת תזקיקים מכרה, כביכול, לחברת דבי, מהן עולה כי החוב של דבי לתזקיקים הוא "חוב אבוד". בכך איזן המשיב באופן כוזב את עודף המלאי שנוצר בחברת תזקיקים כתוצאה מהשימוש בחשבוניות הפיקטיביות.

6. על פי המתואר באישום השלישי, בתאריך 4.2.2013, בעת חקירתו על ידי חוקר של רשות המיסים כינה המשיב את החוקר בשמות גנאי ואף איים עליו באומרו: "אתה... משחק בבריאות שלי וזה יעלה לך בבריאות שלך". בתאריך 18.2.2013, בעת הבאתו של המשיב לחקירה, תקף את החוקרים שהיו עמו ברכב, בעט באחד מהם ואזח בחוזקה בזרועו ובפניו.

ההליכים עד כה

7. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המבקשת בקשה למעצר המשיב עד תום ההליכים המתנהלים נגדו.

בבקשה טענה לשלוש עילות מעצר כנגד המשיב: חשש ממשי שהמשיב יסכן את בטחון הציבור או בטחונו של אדם, חשש לשיבוש מהלכי משפט וחשש מפני התחמקות מהליכי שפיטה או ריצוי עונש מאסר.

8. ביום 19.3.2013 ניתן תסקיר מעצר במסגרתו לא הומלץ על שחרור המשיב לחלופת מעצר. למרות זאת, ביום 7.4.2013 הורה בית משפט השלום על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר. המבקשת הגישה ערר על החלטה זו. בית המשפט המחוזי בנצרת (כב' השופט ד' צרפתי) קיבל את ערר המדינה וקבע שהמשיב יישאר במעצר עקב מסוכנותו והחשש הכבד מפני שיבוש הליכי משפט. המשיב הגיש בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי וזו נדחתה בבית משפט זה בבש"פ 2627/13 בדיר נ' מדינת ישראל (1.5.2013).

9. ביום 17.11.2013 הורה בית משפט זה על הארכת מעצרו הראשונה של המשיב ל-90 יום בקבעו כי מסוכנות המשיב רבה וקיים סיכון לשיבוש הליכי משפט והימלטות מהדין, בין השאר לנוכח עברו של הפלילי של המשיב. בתאריכים 16.2.2014 ו-10.4.2014, הורה בית משפט זה על הארכות המעצר השנייה והשלישית של המשיב מסיבות דומות לאלו שתוארו בהארכת המעצר הראשונה. כמו כן, עמד בית משפט זה על כך שמדובר בתיק מורכב ומרובה אישומים ולפיכך אמת המידה לבחינת קצב התקדמות התיק שונה מזו הננקטת בתיקים אחרים.

10. ביום 23.6.2014 נערך דיון בבקשה לעיון חוזר שהגיש המשיב לבית משפט השלום, שהורה על הגשת תסקיר עדכני. ביום 20.7.2014 התקבל תסקיר המעצר העדכני אשר המליץ על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר נוכח התקדמות ההליך המשפטי בתיק העיקרי, אשר מהווה גורם מפחית סיכון לשיבוש הליכי משפט. למרות התסקיר, ביום 5.8.2014 דחה בית משפט השלום את בקשתו של המשיב לעיון חוזר נוכח מסוכנותו והעובדה כי לא ניתן לטפל בבעיה זו באמצעות חלופת המעצר.

11. ביום 10.8.2014 קיבל בית משפט זה את הבקשה הרביעית להארכת מעצרו של המשיב וזאת כאשר הוגשו לעיונו התסקיר העדכני והחלטתו של בית המשפט השלום מיום 5.8.2014. כב' השופט נ' סולברג עמד על כך שהרקע העברייני של הנאשם אינו מאפשר לתת בו את האמון הדרוש לצורך שחרורו לחלופת מעצר.

12. הבקשה החמישית והשישית להארכת מעצר ב-90 ימים התקבלו בבית משפט זה ביום 2.11.2014 וביום 5.1.2015 בהתאמה. בית משפט זה עמד בהחלטותיו על היעילות הרבה בו מנהל בית משפט השלום את התיק העיקרי, ועל כך שתיקים סבוכים דוגמת תיק זה מצריכים זמן דיוני רב ביותר.

13. ביום 23.5.2015 הגישה המבקשת בקשה שביעית להארכת מעצרו של המשיב ב-90 יום נוספים. בדיון שנערך ביום 29.3.2015 הסכימו באי כוחו של המשיב להארכת מעצרו ב-90 ימים נוספים ובלבד שתוך 20 ימים הם יהיו רשאים להציע חלופת מעצר הדוקה. בהתאם, הורה בית משפט זה על הכנת תסקיר מעצר שיתייחס להצעת המשיב לחלופת מעצר, וישמש במקרה בו תתבקש הארכת מעצר נוספת, כפי שאכן קרה.

14. ביום 27.5.2015 הוגש תסקיר המעצר המבוקש ובמסגרתו המליץ שירות המבחן על שחרורו של המשיב לחלופת המעצר שהוצעה על ידו. שירות המבחן ציין כי לא ניתן לשלול המשך מעשי מרמה מצדו של המשיב וכי הוא טרם החל בהליך שיקומי כלשהו. עם זאת, שירות המבחן סבור כי התקדמות ההליך המשפטי והעובדה שהתיק עומד כיום בשלב הסיכומים, מהווים גורם מפחית סיכון. שירות המבחן ממליץ על שחרורו של המשיב הן לנוכח התאמתם החיובית של המפקחים שהציע המשיב לתפקיד הפיקוח, הן לנוכח הזמן הממושך בו מצוי המשיב במעצר.

15. ביום 18.6.2015 נערך דיון בבקשה לעיון חוזר שהגיש המבקש לבית משפט השלום בנצרת שדחה את מתן החלטתו ליום 29.6.2015.

16. באשר לדיונים בתיק העיקרי, בתום דיון ההוכחות שהתקיים ביום 17.2.2015, נקבע שהמבקשת תגיש סיכומיה תוך 45 יום והמשיב יגיש את סיכומיו 45 יום לאחר הגשת סיכומי המבקשת. המבקשת הגישה את סיכומיה ביום 12.4.2015 ואילו המשיב ביקש להאריך את מועד הגשת הסיכומים ב-30 יום עד ליום 21.6.2015. חרף התנגדות המבקשת האריך בית משפט השלום את המועד, כמבוקש. עד למועד בקשה זו, ביום 22.6.2015, טרם הוגשו סיכומי המשיב.

הבקשה

17. בבקשה שלפניי חוזרת המבקשת וטוענת כי המשיב עלול לסכן את "ביטחון האדם או בטחון הציבור". לדידה, כתב האישום חושף מסוכנות של ממש מצד המשיב, נוכח היקפן ותחכומן של העבירות הפיסקאליות המיוחסות לו. מסוכנותו של המשיב משתקפת לדעת המבקשת גם בכך שתקף באופן פיזי את חוקריו. המבקשת מוסיפה וטוענת כי ישנו חשש ממשי לשיבוש הליכי משפט מצדו של המשיב. בכתב האישום עצמו מפורטת מסוגלותו ונטייתו של המבקש לנסות ולשבש את הליכי המשפט בחקירות שמתנהלות נגדו. עוד מציינת המבקשת, כי בהליכים קודמים שנוהלו נגד המשיב הוא פעל כדי להביא במרמה לשחרור בערבות של שותפו לעבירה, ובכך סייע להימלטותו מאימת הדין. עובדה אחרונה זו מתקשרת לעמדת המבקשת, לפיה מקרה זה מעלה חשש של ממש להימלטות המשיב מאימת הדין, בין השאר נוכח העונש הכבד הצפוי ונוכח עבירות הזיוף והמרמה המיוחסות לו. לבסוף, המבקשת סבורה כי אין אפשרות להעניק למשיב את האמון הנדרש לצורך שחרור לחלופת מעצר.

18. בדיון לפניי, היום, טען בא כוח המבקשת כי הסיכומים מטעם המשיב כבר הוגשו, ועל כן מירב הסיכויים שהכרעת הדין תינתן לפני שיהיה צורך בעוד בקשה להארכת המעצר ב-90 ימים נוספים. בא כוח המשיב טען שהעובדה שבית משפט זה הורה על הכנת תסקיר נוסף, לאחר שכבר בתסקיר הקודם הומלץ על חלופת מעצר, וגם בתסקיר הנוסף חזרה ההמלצה על שחרור לחלופת מעצר, מדברת בעד עצמה. עוד טען כי מדובר בתיק גדול ומורכב עד מאוד ולדידו, הכרעת הדין לא תינתן בחודשים הקרובים. משכך הוא סבור כי יש לאפשר כבר עתה את שחרורו של המשיב לחלופת המעצר שהוצעה על ידו. בנוסף טען בא כוח המשיב כי יש לתת משקל מכריע לתסקיר שירות המבחן אשר ממליץ על חלופת המעצר שהציע המשיב ורואה בחיוב את התאמתם של המפקחים שהוצעו, לתפקיד הפיקוח. לבסוף, הדגיש בא כוח המשיב את העובדה שמדובר כבר בהארכת מעצר שמינית וכי המשיב נתון במעצר תקופה ארוכה מאוד, המתפרשת על פני כשנתיים וחצי.

דיון והכרעה

19. ככלל, בהליך לפי סעיף 62 לחוק המעצרים, על בית המשפט לאזן בין הזכות לחירות העומדת למשיב והנתמכת בחזקת החפות, לבין האינטרס של שמירה על בטחון הציבור וההגנה על הליך שיפוטי תקין. בין יתר השיקולים שיש לשקול במסגרת הבקשה להארכת מעצר, ניתן למנות את: חלופת הזמן מאז הושם המשיב במעצר; קצב התנהלות הדיונים; החשש מפני שיבוש הליכי משפט; חומרת העבירות המיוחסות למשיב ונסיבותיהן; ומידת המסוכנות הנשקפת הימנו (ראו למשל: בש"פ 7876/12 מדינת ישראל נ' בראנס, פסקה 14 (29.11.2012)).

20. אמנם התסקיר העדכני של שירות המבחן ממליץ על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר נוכח התאמתם של המפקחים לתפקידים ועקב התמשכותו של ההליך בעניינו. אולם, לעניין זה יש לתת את הדעת לכך שתסקיר המבחן מהווה אמנם שיקול חשוב בעת בחינתה של חלופת מעצר, כמצוות סעיף 21(ב)(1) לחוק המעצרים, אך על אף חשיבותו, תסקיר המבחן מהווה המלצה בלבד לבית המשפט והוא אינו מחויב לפעול במדויק לפי האמור בו. (ראו: בש"פ 2740/01 חמדון נ' מדינת ישראל (10.4.2001); בש"פ 9405/04 חופני נ' מדינת ישראל (26.4.2004); בש"פ 2970/08 קזמאר נ' מדינת ישראל (14.4.2008)).

21. במקרה דנא שוכנעתי, לא בקלות, כי הכף נוטה בשלב זה - גם הפעם - לזכות האינטרס הציבורי וטרם הגיעה השעה להעדיף על פניו את אינטרס המשיב ואת זכותו להתהלך חופשי. האיזון הכולל בין תקופת מעצרו הממושכת של המשיב ותסקיר שירות המבחן שעומד לזכותו לבין השלב בו נמצא ההליך, הצפי הקרוב מאוד לסיומו והמסוכנות הנשקפת ממנו, מטה את הכף לעבר קבלת הבקשה.

22. יש לקוות כי בית משפט השלום ייתן את הכרעת דינו תוך זמן סביר ובתוך תקופת המעצר הקרובה. יצוין כי, ככל שאכן לא תינתן הכרעת הדין בתקופת הארכת המעצר המבוקשת יהיה מקום לבחון מחדש את ההצדקות שבהמשך הארכת מעצרו של המשיב. אשר על כן, דין הבקשה להתקבל ומעצרו של המשיב יוארך בתשעים ימים נוספים החל מיום 6.7.2015, או עד למתן פסק דין בעניינו, לפי המוקדם.

ניתנה היום, ח' בתמוז התשע"ה (25.6.2015).

ש ו פ ט